

November 2014 | Nummer 26

euobirdwatch2014natuurpunt/peerbusink

Op 4 oktober was de Euro Birdwatchdag 2014 en heeft alle records gebroken. Er waren op 163 plekken vogelaars actief om de langstreckende vogels te tellen. Dat het een goede dag was bleek al gauw toen de eerste aantallen binnenkwamen. Naarmate er meer werd ingevoerd kwamen verschillende records in beeld, die dan ook meteen weer werden verbroken. Vooral spreeuw, vink en zanglijster gingen helemaal los (er werden nooit eerder zulke aantallen gezien tijdens een Birdwatch), maar ook veldleeuweriken deden het erg goed. Dit had alles te maken met het weer: prachtig weer met een zuidelijke wind. Dat laatste betekent tegenwind voor de trekvogels, waardoor ze laag gaan vliegen en dus eerder worden opgemerkt dan wanneer ze hoog vliegen (wat ze doen met rugwind). En dat in de piektijd voor trekvogels (begin oktober), leidde dus tot de grote aantallen.

Frans Schelle en Peer Busink hebben namens de VWG-Middenbrabant aan de telling deelgenomen. De complete lijst van de door hun getelde vogels vind je op www.vwgmiddenbrabant.nl/waarnemingen/tellingen/euobirdwatch/

steenuiljanvanrijsewijk

Eens per jaar komt de complete uilenwerkgroep bij elkaar. Dit keer op 9 oktober j.l. We waren te gast bij Ad Robben thuis. Helaas liet vanwege omstandigheden de kerkuilenploeg het afweten. Nico vierde zijn verjaardag en Bart zat thuis vanwege een ongeluk met zijn fiets. Bart zou op deze avond een voorlichting geven over een cameraproject. Hierover zeker later meer.

Nadat we de actiepunten van vorig jaar besproken hadden, werd er teruggeblikt op de resultaten van het afgelopen seizoen. Een zachte winter en enorm veel muizen resulteerden in een beter resultaat. Dit jaar hebben Jan en Job behoorlijk aan de weg getimmerd in Moerenburg. Tel daarbij drie broedsels in het nieuwe gebied Kraanven erbij en het totale aantal is bijna verdubbeld.

	2013	2014
Broedsels	17	29
Geslaagd	13	24
Activiteit	4	2
Territoria	3	0

Zichtbaar trots zijn alle gastgevers en houden daarom de uiltjes voorzichtig doch stevig vast.

watercrassulahuisterheide in natuurmonumenten

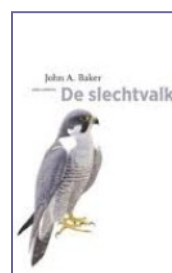
Het van oorsprong Australische plantje is enkele jaren geleden in de nieuw aangelegde vennen terechtgekomen op Huis ter Heide. Het plantje groeide zo snel, dat het andere water- en oeverplanten dreigde te verstikken. Het vormde een grote bedreiging voor de inheemse planten, zoals waterlobelia, oeverkruid en moerashertshooi. Natuurmonumenten verwijderde eerst samen met vrijwilligers alle watercrassula, want zelfs het kleinste stukje kan uitgroeien tot een nieuwe plant. Tot eind augustus 2015 werd de woekeraar bestreden door oevers af te graven en te bekleden met zwarte folie. Door dit verduisteringsmiddel aan het water toe te voegen, wordt de crassula onder water aangepakt. Ook is bekend dat watervogels het plantje verspreiden. Met vliegers in de vorm van een roofvogel worden daarom vogels uit de vennen verjaagd. Verder controleren vrijwilligers wekelijks alle oevers.

boek deslechtvalk

Als onderdeel van de vogelserie is verschenen het boek *De slechtvalk*. Van de herfst tot het voorjaar trok John Baker eropuit om het doen en laten van een paar slechtvalken te volgen op de moerasgronden van Oost-Engeland. Hij volgt de vogels bijna dwangmatig, hij bekijkt ze in de lucht en op het land, op jacht naar hun prooi, bij het lugubere bedrijf van het doden, bij het eten en rusten. Hij beschrijft zeer nauwkeurig wat hij ziet, met een bijzondere versmelting van nauwkeurigheid en verdichting. En dan, tijdens zijn heimelijk speurwerk, verdwijnt geleidelijk aan zijn eigen geest, om plaats te maken voor de vreemde en genadeloze geest van een valk. In deze serie verscheen ook; de gierzwaluw, de rotgans en de kauw.

Winkelprijs € 24,99
ISBN 9789045027470
VERKRIJGBAAR BIJ DE BOEKHANDEL

landschapsbeheer nicohilgers

Op 11 oktober begon voor de vrijwilligers van Beheer Landschapselementen het winterseizoen alweer. We zijn begonnen aan de Moergestelseweg (achter het kapelletje) met het verder vrijzetten van een mooi gagelveldje. Hier zijn we enkele jaren geleden begonnen met het zagen van grove dennen om zo de gagel meer kans te geven. Nu worden ook aan de randen deze grove dennen weggezaagd en ook enkele erg grote zeedennen. Als we de hele dag buiten bezig zijn, hebben we natuurlijk ook oog voor vogels en leuke plantjes die we tegen komen. Zo vloog er op 18 oktober een watersnip uit een van de plasjes in het gagelveld omhoog en waren er de hele dag kruisbekken te horen die in groepjes over vlogen. Op verschillende plaatsen in het gagelveld vinden we prachtige groeiplaatsen van rood bekertjesmos (een kleine soort korstmoss).

Op 25 oktober zijn we in een aangrenzend perceel begonnen met het dunnen van een grove den bos.

Dolf heeft hier een zee-den geveld.

Zwaar karwei!

Rood bekertjesmos op stronk.

wandelen in de eifel hans vanderharing

Wij begonnen aan een 4-daagse wandeling in de Eifel. In grote lijnen bij de plaatsen Daun, Wallenborn en Manderscheid. Dagwandelingen van 20 km, met op het eindpunt een hotelletje met een pint en een heel goede maaltijd. Een aanrader; zelfs onze bagage werd nagebracht.

Wij liepen daardoor zonder rugzakken met prachtig mooi weer. Een begeleidend boekje met prachtige uitgezette wandelingen en topografiekaarten leidde ons langs oude vulkaankratermeren incl. verhalen over de omgeving. Keurig verzorgt!

Wel een wandeling met heftig stijgen en dalen tot 600 meter! Onderweg zagen wij nog veel bloeiend vingerhoedskruid, bloeiende brem, korenbloem en klaver. Veel paddenstoelen; oranje bekerzwam, heksenboter, vliegezwam en reuze parasolzwam van 30 cm!!

Ook zag ik een vlucht **kraanvogels** van +/- 200 stuks overkomen en meer vogels die bij ons zeldzaam zijn zoals **rode wouw**, **draaihals** en **goudhaantje**.

In 2012 liepen wij ook in de Eifel. Vooral de omgeving van Burcht Vogelsang is bijzonder omdat dat 100 jaar lang verboden gebied is geweest en het een zeer indrukwekkend Duits opleidingskamp uit de oorlog is geweest.

Een aanrader om dit gebied te ontdekken!

imidacloprid uitdekrant

Binnen onze club hoor je steeds meer geluiden en vragen over landbouwgif. Wat doet het met de populaties zwaluwen, die immers afhankelijk zijn van insecten, en steenuilen die graag pieren en grote insecten eten?

Wat tot nu toe de gevolgen zijn is nog niet helemaal duidelijk en wordt onderzocht. Er komt voornog geen verbod op het gewasbeschermingsmiddel imidacloprid. Dat heeft verantwoordelijk staatssecretaris Sharon Dijksma aan de Tweede Kamer laten weten. Eerder dit jaar meldden Nederlandse onderzoekers in het vakblad Nature dat het gif voor veel vogels fataal kan zijn. Zodra er een oorzakelijk verband kan worden aangetoond tussen het middel en de vogelsterfte, zal ze het gif verbieden.

Lees ook

- <http://www.brabantsemiliefederatie.nl/bestrijdingsmiddelen>

gierzwaluwhannienielsen

De gierzwaluwen zijn inmiddels al lang weer naar hun overwinteringsgebied gevlogen. Op 3 mei arriveerden in de Joanneskerk de eerste gierzwaluwen en vanaf dat moment is er een schat aan gegevens verzameld met het cameraproject waar vooral Gerard, Hannie en Bart veel tijd in hebben gestoken. Veel meer hierover en ook over het project de Zwaluwtoren vind je op <http://www.vwgmiddenbrabant.nl/werkgroepen/gierzwaluw/nieuwsbrieven/>

lezingpetervangestel

Op de ledenvergadering van september gaf Leo Ballering een leuke lezing met heel veel plaatjes over wat er zoal in nestkasten wordt aangetroffen. In het broedseizoen controleert Leo samen met ongeveer 10 vrijwilligers ongeveer 600! nestkasten in de buurt van Uden. Deze controles worden één keer per week uitgevoerd omdat jonge vogels heel snel groeien en sommige soorten (bonte vliegenvanger en gekraagde roodstaart) na 12 – 13 dagen al uitvliegen. Mezen (pimpelmees en koolmees) vliegen na 18 – 19 uit. Aan het nestmateriaal kun je zien welke vogel de nestkast bewoont; mos met veertjes, mos met haartjes, hangt er nestmateriaal uit het vlieggat.....

Het tweede deel van zijn lezing bestond vooral uit opmerkelijke waarnemingen. Zoals combinaties van eieren in een nestkast; pimpelmees/koolmees – kauw/spreeuw -bonte vliegenvanger/gekraagde roodstaart. Ook broedden er twee bonte vliegenvangers in één kast. Een glanskop broedde in een kast waarin rosse vleermuizen verbleven.

winterroestenransuilchristienhermsen

Ook dit jaar wil de Ransuilenwerkgroep IVN een beroep doen om winterroesten van de ransuil te melden. Voor het 5de jaar op rij zijn ze bezig om alle winterroesten in onze provincie in kaart te brengen. Door dit een aantal jaren achtereenvolgend te doen, hopen ze inzicht te krijgen in het verloop van het ransuilenbestand. Volgens Juke Altenburg (medewerker van Vogelbescherming Nederland en momenteel gedetacheerd bij SOVON voor de Vogelatlas) komt de ransuil steeds vaker voor op erven waar ook andere uilen voorkomen, maar ook in stedelijk gebied. "Mochten jullie op uilenerven komen, doe dan eens navraag naar de ransuil, maar vraag ook aan familie, burens, vrienden en bekenden of ze ransuilen weten te zitten. Alle meldingen van winterroesten zijn welkom, liefst met de bijbehorende aantallen", aldus Christien Hermsen.

Gegevens kunnen rechtstreeks ingevoerd worden bij SOVON, maar het mag ook rechtstreeks naar Christien: chris1oh@planet.nl

deslechtvalkinhilvarenbeekpeerbusink

Sinds vorig jaar scheren boven het Beekse en rond de kerktoeren vogels langs met krachtig gebouwde lichamen en sikkelvormige vleugels met een spanwijdte van omstreeks een meter. Soms begeleid met een luide scherpe staccato roep, die de mensen dwingt om omhoog te kijken. Een paartje slechtvalken heeft na 5 jaar voor het eerst gebruik gemaakt van de nestkast die in 2008 op de torenomgang is geplaatst. De reden voor plaatsing was, dat de kerktoeren (een beschermd monument) last had van de uitwerpselen van veel duiven en kauwen. Jaarlijks werd door de gemeente een jager ingehuurd die tegen betaling met een zware luchtbuik in het donker de duiven op hun slaapplaatsen trachtte neer te schieten. Dit met onbevredigend succes. Aan de gemeente werd de suggestie gedaan dat "iemand anders" deze klus voor niets zou willen doen en waarschijnlijk met een veel groter succes. Voor deze taak werd de slechtvalk als sollicitant voorgesteld. In die tijd broedde op het Westpointgebouw in Tilburg al enkele jaren achtereenvolgend slechtvalken, die elk jaar jongen grootbrachten. Na ca. 3 jaar worden die jongen geslachtsrijp en dan zullen ze ergens een eigen territorium moeten gaan claimen. Waarom dan niet in de kast van de Beekse kerktoeren, hemelsbreed op ca. 10 km afstand. Een ideale afstand voor een nieuw territorium. De gemeente had hier wel oren naar

Lees verder op www.vwgmiddenbrabant.nl/werkgroepen/slechtvalk/

vogelgriep uitdekrant

Wilde zwanen krijgen weer de schuld van het verspreiden van het vogelgriep-virus naar Europa. Deze vogels broeden echter in Europees Rusland en West-Siberië en komen niet uit China. Hier komen alleen de zwanen uit Oost-Siberië. De kans dat zij het virus overdragen op Westerse ganzen is klein. Nuttiger is om te zoeken naar de wijze waarop de ziekte zich echt verspreidt. Kijk bijvoorbeeld naar het gesleep met dieren en diervoer en verklaar hoe het kan dat de zwanen geen last van de griep hebben.

Als het virus inderdaad van trekvogels komt, blijft de vraag hoe het in de stal terechtgekomen is. De kippen in Hekendorp hadden geen vrije uitloop. Niemand mag zonder beschermende kleding en schoeisel een kippenstal inlopen. Houd op met het beschuldigen van deze prachtige vogels zolang er geen besmette trekvogels zijn gevonden.

fotomoment janvanrijsewijk

Raad waar onderstaande foto is gemaakt en je maakt kans op het boek 'de Slechtvalk' van John Baker; zoals eerder is beschreven. Winkelwaarde €24.99. Winnaar wordt in de volgende Peregrijn bekend gemaakt en mag het boek af komen halen op één van de ledenbijeenkomsten, op de laatste dinsdag van de maand. Stuur een mail met oplossing naar jmvanrijsewijk@gmail.com

Van een kleine melding tot een professioneel verslag. Je kunt het allemaal kwijt in de volgende Peregrijn.

Let op.

- Inleveren van kopij in een Word-document.
- Foto's apart meesturen en alleen van het formaat JPG/JPEG, GIF, PNG en BMP. Alle andere kunnen niet verwerkt worden.
- Stuur naar jmvanrijsewijk@home.nl.

Nieuwe kopij kun je inleveren tot half februari.